

A Nagy László Városi Művelődési Központ és Könyvtár 2022. évi beszámolója

Az intézmény székhelye: 8400 Ajka, Szabadság tér 13.

Az intézmény vezetője: Bábics Valéria, igazgató

A könyvtár vezetője: Simon Judit, szakmai igazgatóhelyettes

Ajka, 2023. március 17.

RÖVID ÖSSZEFOGLALÓ

Két év után 2022 volt az első olyan esztendő, amikor korlátozások nélkül, egész évben nyitva lehettünk. Ennek hatása érződik is mutatóinkon: 15%-kal nőtt a látogatók és 29%-kal a helyben használatok száma, holott egy nagyobb felújítás és a szokásos nyári szünet miatt közel 2 hónapig nem tudtuk fogadni olvasóinkat. Átrendeztük tereinket, így kialakítottunk olyan részeket, ahol kényelmesen, természetes fény mellett tudnak látogatóink olvasni, beszélgetni. Ezáltal kevesebb villanyt használunk, így jelentős energiamegtakarítás is tapasztalható.

Honlapunk látogatottsága visszaesett, ez részben magyarázható azzal, hogy mivel elérhetőek voltunk az év során, kevésbé volt szükség a katalógusban való böngészésre, személyesen bejöhetek az olvasók válogatni a gyűjteményből. Ugyanakkor jelzés is számunkra, hogy ezen kommunikációs felületünkre jobban oda kell figyelni. Közösségi oldalunk látogatóinak száma ugyanakkor közel 52%-kal nőtt, így ezt a platformot mindenképpen szükséges naprakészen tartani. Ehhez szorosan kapcsolódik IKT-eszközeink állapota, amely jelenleg nem kielégítő, holott ezek hozzájárulnak a munkamenet egyszerűsítéséhez, nyomon követéséhez és mérhetőségéhez, csökkentik az adminisztratív terheket, segítik az erőforrások hathatósabb kihasználását, a könyvtár stratégiai és működési céljainak elérését.

Megrendeztük a Múzeumok Éjszakáját és megtartottuk az Országos Könyvtári Napokat is. A szeptember 1-vel történt szervezeti átalakulás következtében a Városi és a Bányászati Múzeum már nem tartozik intézményünkhöz, de a jó kapcsolat és az együttműködési szándék megmaradt köztünk.

Továbbra is kiemelten fontos feladatunknak tartjuk a könyvtár égisze alatt működő kiscsoportok támogatását.

STRATÉGIAI CÉLOK VÉGREHAJTÁSA

2022-ben is folytatódtak a megelőző év tendenciái: a személyes látogatás lehetőségével a távhasználat 2020-21-es rekordszámai csökkentek, viszont a tavalyi évhez képest összességében 15%-kal több személyes használatot regisztráltunk.

A dokumentumkölcsonzések számában enyhe csökkenést tapasztaltunk és a dokumentumtípusok között is kisebb átrendeződést figyeltünk meg: kevesebb könyv, de több folyóirat és médiatári anyag kölcsönzését regisztráltuk. Továbbra is úgy érzékeljük, hogy nagy az igény online szolgáltatásainkra, így fontos feladatunk a távhasználat, a távelérés, a közösségi médiamegjelenés erősítése.

2022-ben is részt vettünk a Nemzeti Kulturális Alap folyóirattámogatási programjában. Nagy örömeinkre hozzáférést kaptunk a győri Dr. Kovács Pál Könyvtár és Közösségi Tér jóvoltából az Arcanum Digitális Tudománytárához, amely az ország legnagyobb periodika-adatbázisaként kiemelkedő segítséget jelentett a tájékoztató munkában. Fontos lenne, hogy ez az adatbázis hosszabb távon is rendelkezésünkre álljon, hisz a helyismereti kutatásnak is fontos forrása.

SZERVEZET

Az intézmény életében több jelentős változás is történt. 2022. március 1-től a Nagy László Városi Művelődési Központ és Könyvtár nevet viseli intézményünk. Szervezetileg is történt átalakulás: a Városi Múzeum és a Bányászati Múzeum működtetését, üzemeltetését 2022. szeptember 1. napjától a Csingervölgy Nonprofit Kft. látja el. A múzeumokban dolgozó kollégák így kikerültek a mi állományunkból. A szervezeti változás ellenére a 2022-23-as években folyamatban van kettő olyan NKA által támogatott pályázatunk is, amelyek bár a Bányászati Múzeumban valósulnak meg, a könyvtár munkatársai végzik a programok adminisztratív teendőit, nyújtják be azok pénzügyi és szakmai beszámolóit.

Tavasszal 1-1 napos továbbképzésen vett részt 2-2 kollégánk a feldolgozó és az olvasószolgálati csoportból: a Szikla integrált könyvtári rendszer legújabb fejlesztéseivel, funkcióival ismerkedhettek meg, 2 kolléga pedig videószerkesztési kurzust végzett a DJP szervezésében.

A takarítás biztosításában kisebb átalakulás történt: a Városi Múzeumban részmunkaidőben dolgozó kolléga átkerült hozzánk, mellette egy közfoglalkoztatott látja el a munkát.

INFRASTRUKTÚRA

Az energiaválság alig érintette könyvtárunkat, nem volt szükség a nyitvatartási idő korlátozására, de az energiatakarékossági szempontokat fokozottan figyelembe vesszük. A fenntartó önkormányzat támogatásának köszönhetően jelentős fejlesztések is megvalósulhattak a könyvtárban, amelyek szintén az energiahatékonyság irányába hatnak. Sikerült lecserélni a felnőtt könyvtár kölcsönző terének elavult világítótestjeit és ehhez kapcsolódva a falak javítása és a kölcsönzőtér festése is megtörtént.

December elején az internet- és wifi ellátottság javítása miatt egységesen az Invitech-hez kerültek az intézmény telekommunikációs szerződésai. Az átállás során számos technikai probléma merült fel, hetekig akadozott az internethozzáférésünk, ami nehezítette munkánkat, de a szolgáltatásaink is csak korlátozottan voltak elérhetők. Sajnos általánosságban is elmondható, hogy a könyvtár számítógépparkjának állapota nem kielégítő, eszközeink folyamatosan avulnak, ezért is jelentett nagy segítséget egy magánszemély támogatónk adománya: 5 számítógépet tudtunk korszerűbbre cserélni, de monitorokat, billentyűzeteket is kaptunk ajándékba.

GYŰJTEMÉNYI INFORMÁCIÓK

Gyűjteményfejlesztési tevékenységünket a Gyűjtőköri Szabályzatban megfogalmazott elveknek megfelelően végeztük. 2022-ben 4.175 db dokumentumot vettünk állományba 9.976 E Ft értékben és dolgoztunk fel, amely a 2021-es dokumentumfeldolgozáshoz képest 16%-os emelkedést mutat, az elmúlt 10 évre visszatekintve pedig a legmagasabb számú.

Összesen 10.170 db rekordot rögzítettünk integrált rendszerünkben, amelyből 1.467 db az analitika. A törlések száma is magas volt: 2022-ben dupla annyi, pontosan 10.379 db dokumentumot töröltünk 6.016 E Ft értékben mint az ezt megelőző évben. A törlések magas számához nagyban hozzájárult, hogy két iskola – a padragi és a tósoki – könyvtárának a teljes

állománya is kivonásra került, továbbá nagy selejtezés történt a médiatárban a már elavult dokumentumtípusaink között (szinte a teljes videóállományt törlésre került).

A városi könyvtár 5.979 E Ft-ot költött állománygyarapításra. A felnőttkönyvtár 1.538 db, az idegen nyelvű részleg 50 db, a médiatár 86 db, a gyerekkönyvtár 753 db dokumentummal gyarapodott. Két fiókkönyvtárunk összesen 668 db dokumentummal gyarapodott 1.354 E Ft értékben, amely hosszú évek óta a legkimagaslóbb állománygyarapodás.

Folyamatosan végezzük ajkarendeki fiókkönyvtárunk cédulakatalógusának retrospektív konverzióját, azaz a raktári katalóguscédulák tartalmának adatbázisba rögzítését. A 2022-es évben 1.205 db rekordot rögzítettünk a Sziklában, így a fiókkönyvtári állomány 76,88%-os feldolgozottságú.

A hálózati szolgáltató helyek dokumentumait gyarapítjuk, a megfelelő módon szereljük, a fiókkönyvtárak számára még a beosztandó katalóguscédulákat is elkészítjük.

Az év során folytattuk a könyvtár állományának felülvizsgálatát, átrendezését azzal a céllal, hogy kicsit enyhítve a zsúfoltságon világosabb, átláthatóbb tereket alakítsunk ki. Így a könyvtár állományából kivont, leselejtezett vagy fölüspéldányként nyilvántartott könyveinkből az év során két alkalommal is könyvvásárt tartottunk, ahol kedvező áron kínáltuk a könyvtár számára már felesleges magyar és idegen nyelvű köteteket, gyermekkönyveket.

A kiemelt állományrészek megközelítésének segítésére saját tervezésű, színes, egyszerűen értelmezhető jelek elhelyezésével segítettük az olvasókat.

SZOLGÁLTATÁSOK (VÁLTOZÁSOK, TRENDEK)

Az Ajkai Napok rendezvénysorozat keretében június 1-én tartottuk meg az Ajkai Századok című helytörténeti folyóirat legújabb számának bemutatóját. Június 3-án író-olvasó találkozóra vártuk olvasóinkat, ahol az ajkai kötődésű Alex L. Hooper (Bodnár Alexandra) és szerzőtársa voltak a vendégeink. A fiatal írók a fantasy és a sci-fi műfajában írt novelláikkal mutatkoztak be a helyi közönségnek.

Megrendeztük a Múzeumok Éjszakáját, amelynek témája Fekete István élete és munkássága volt. Június 27-én a veszprémi Kölcsey Ferenc könyvesbolt és a Veszprém Megyei Honismereti Egyesület által szervezett Cserháti Könyvszalon meghívásának eleget téve bemutathattuk Ajka helytörténeti kiadványai mellett könyvtárunk helyismereti gyűjteményét.

Az adathordozók technikai fejlődése és az olvasói igények jelentős változása miatt médiatárunk nagymértékű átalakításon ment át az év során: megváltunk video- és hangkazettáinktól, illetve hangosított diáinktól.

Az OKN keretében az Agórán vendégünk volt a Petőfi-busz, a Petőfi Irodalmi Múzeumnak a Petőfi-emlékévre létrehozott ingyenes mozgó vándorkiállítás, Karády Anna, K. László Szilvia és Berg Judit.

November utolsó napján ismét könyvbemutatóra vártuk vendégeinket. A *Falevelek 2.* című, daganatos betegek gyógyulástörténeteit tartalmazó kötet ismertetésén bemutatkozott a

Katolikus Szeretetszolgálat Lelki Rehabilitációs Otthona és a Regionális Egészségügyért Alapítvány is.

Továbbra is kiemelten fontos feladatunknak tartjuk a könyvtár égisze alatt működő kiscsoportok támogatását. Szoros kapcsolatban állunk a Kisgrafika Barátok Körével, kolléganőnk szervezi a LibLing Olvasókör havi összejöveteleit, és részt veszünk az Ajkai Helytörténeti Klub munkájában, az Ajkai Századok című helytörténeti folyóirat kiadásában is.

Ugyancsak hosszú évek gyakorlatának megfelelően részt vettünk a Nemzeti Kulturális Alap folyóirattámogatási programjában, ennek keretében az általunk előfizetett lapokon túl 59 folyóirat lapszámai jutottak el olvasóinkhoz. Hozzáférést kaptunk a győri Dr. Kovács Pál Könyvtár és Közösségi Tér jóvoltából az Arcanum Digitális Tudománytárához, amely az ország legnagyobb periodika-adatbázisaként nagy segítséget jelentett a könyvtári tájékoztató munkában.

Információs Központunkban 2022-től szinte valamennyi előadásra elektronikus úton értékesítjük a belépőjegyeket az Interticket Kft. jegykezelő szoftverével, amelynek webes felületére is munkatársaink töltik fel az aktuális előadásokat. Ezek a publikálás után a www.jegy.hu honlapon elérhetők.

A Bogáncs gyermekkönyvtár is számos színes programmal várta a kölcsönző osztályokat, akiknek közel 90 alkalommal tartottak foglalkozásokat. A beiratkozott olvasók 25%-a új tag – erre sem volt példa az utóbbi években. Az évet a Diótörő című rajzpályázattal zárta a részleg, amelyre 332 mű érkezett be, ezek közül 48-at díjaztunk. A hosszabb téli szünetben segíteni szerettük volna a szülőket és a gyerekeket a megnövekedett szabadidő hasznos eltöltésének egy alternatívájával, ezért meghosszabbítottuk nyitva tartásunkat. Munkanapokon (szerda kivételével) 10 órától 18 óráig vártuk olvasóinkat, emellett téli szüneti játékot hirdettünk. Verskereső, titkosírásfejtő, kisebbeknek szóló színezős, számolós feladataink ismét elnyerték a célközönség tetszését.

PARTNERSÉGI EGYÜTTMŰKÖDÉSEK

A köznevelési törvény szerint a 2016-ban, valamint ezt követően érettségiző diákoknak az érettségi vizsga előfeltételeként 50 óra közösségi szolgálatot kell teljesíteniük. Intézményünk együttműködési megállapodást kötött a város valamennyi középiskolájával, így ezek keretében könyvtárunkban is teljesíthető a feladat. 2022-ben főként az Országos Könyvtári Napok kézműves foglalkozásain, a Múzeumok Éjszakája rendezvényein, valamint a könyvvásárok zavartalan lebonyolításában kértük a fiatalok segítségét.

92 alkalommal tartottunk könyvtárbemutató órákat, foglalkozásokat a városban működő oktatási intézmények tanulóinak.

A helyismereti sajtófigyelésben egy fő önkéntes segítőnk vett részt.

A 2022-es év folyamán többször kaptunk ajándékkönyvcsomagot a Kello-tól, valamint dr. Lenkei Gábortól, aki saját könyveit ajánlotta fel könyvtárunknak.

Két, határon túli könyvtárral állunk kapcsolatban erdélyi és német testvérvárosunkból. Jó kapcsolatot ápolunk a város civil szervezeteivel, nyugdíjas klubjaival, programjaink szervezésében, megvalósításában kapunk segítséget tőlük.

PR/MARKETING/KOMMUNIKÁCIÓ EREDMÉNYEI

Könyvtárunk a tavalyi évben 122 alkalommal szerepelt a médiában. Elsősorban a helyi TV és újság adott hírt rendezvényeinkről, az intézményről, de egyre többször szerepelünk a megyei újságban is.

Folytattuk a 2020-ban elkezdett közösségi kommunikációnkat, igyekeztünk folyamatosan jelen lenni, érdekességeket megosztani. Gyermekkönyvtárosaink rendszeresen tudósítottak a látogató osztályokról, csoportokról, amely posztok a legnépszerűbbek voltak közösségi felületünkön. Tapasztalataink szerint követőink szeretik a közvetlenül rólunk szóló posztokat, a könnyedebb, kevésbé hivatalos hangnemű bejegyzéseket.

A névváltozás okán új logó is készült az összevont intézmény részére, amely a legfőbb tevékenységeket megjeleníti. Ezt minden hivatalos megjelenés alkalmával használjuk.

AZ ENERGIÁVÁLSÁG OKOZTA VÁLTOZÁSOKRÓL

A 2022-es év energiaválsága szerencsére csak kisebb mértékben érintette könyvtárunkat, nem volt szükség a nyitvatartási idő korlátozására, de az energiatakarékossági szempontokat minden munkatárs fokozottan igyekezett figyelembe venni. A kölcsönző tér világításának cseréje nagyban hozzájárult ahhoz, hogy jóval kevesebb áramot használjunk. Reményeink szerint a lámpatestek cseréje folytatódik könyvtárunkban, hiszen a takarékoság elérése mellett az esetleges tüzesetek is kiküszöbölhetők ezáltal.

A villanszerelési munkálatok elvégzése után megtörtént a kölcsönzőtér festése is, amire évtizedek óta nem került sor. Ezen munkák elvégzése és a nyári szünet miatt közel 2 hónapig nem voltunk nyitva. Az év többi részében azonban zavartalanul folytathattuk munkánkat.

Két fiókkönyvtárunkat és KSZR könyvtárainkat viszont érintette az energiaválság az alábbiak szerint:

- Ajkarendeken csökkentett hőmérséklet mellett változatlan nyitvatartással üzemel a könyvtár.
- Ajka-Padragkúton csökkentett hőmérséklet mellett heti 8 óra helyett heti 3 órában van nyitva a könyvtár.
- Kislődön változatlan nyitvatartással csökkentett hőmérséklet mellett,
- Magyarpolányban heti 6 óra helyett heti 2 órában,
- Öcsön a település energetikai beruházásának köszönhetően változatlan feltételek mellett,
- Úrkúton minimális hőmérséklet csökkenés mellett változatlan nyitvatartással,
- Városlődön fűtés nélkül, de változatlan nyitvatartással várja az olvasókat a települési könyvtár.

A Könyvtári Intézet kidolgozott egy ajánlást a könyvtári dokumentumok védelmére, amely iránymutatás a könyvtárak és a fenntartók számára, hogy az energia-veszélyhelyzet idején miként lehet az állományvédelmi szempontokat és az energiamegtakarítási előírásokat egyaránt betartani. Az ajánlás tanáccsal szolgált a könyvtári dokumentumok tárolásának

alapvető követelményeire (páratartalom, hőmérséklet stb.) vonatkozóan, amelyeket összhangba hozhatnak a fenntartók a kívánt energiacsökkentési igényekkel. Ezt az ajánlást minden kistérségi polgármesternek elküldtük és a könyvtárosokat is tájékoztattuk erről.

Összességében megállapítható, hogy az ajkai könyvtár és a hozzánk tartozó szolgáltatóhelyek mind megyei, mind országos szinten jó helyzetben voltak, vannak, hiszen teljes bezárás és szolgáltatáskorlátozás fel sem merült a fenntartók részéről.

Dátum: Ajka, 2023. március 17.

.....
aláírás
Intézményvezető

Dátum: Ajka, 2023. március 17.

.....
aláírás
Fenntartó